

Η φύση και η προαίρεση του ανθρώπου.

Όσιος Εφραίμ ο Σύρος

Η προαίρεση του ανθρώπου με το να είναι αυτεξούσια, είναι όπως ένας γεωργός, που μπολιάζει στη φύση μας συνήθειες κακές και καλές, καθώς θέλει. Τις κακές συνήθειες βέβαια έτσι τις μπολιάζει: με την πείνα μπολιάζει τη γαστριμαργία, με τη δίψα την πολυποσία, με τον ύπνο τη χαλάρωση, με το βλέμμα την κακή σκέψη, και με την αλήθεια την ψευτιά. Επίσης μπολιάζει τις καλές αρετές έτσι: με την τροφή μπολιάζει την εγκράτεια, με τη δίψα την υπομονή, με τον ύπνο την αγρυπνία, και την αλήθεια με την ψευτιά· επίσης μπολιάζει τη σωφροσύνη με το βλέμμα. Η προαίρεσή μας με το να είναι όπως ένας γεωργός, καθώς είπα, ξεριζώνει τις κακές συνήθειες στη στιγμή· μπολιάζει μάλιστα τις καλές συνήθειες νικώντας τη φύση μας.

Η γη της εργασίας μας είναι η φύση, και γεωργός είναι η προαίρεση. Οι θείες Γραφές είναι σύμβουλοι και διδάσκαλοι, που διδάσκουν στον δικό μας γεωργό, ποιες κακές συνήθειες να ξεριζώσει, και ποιες καλές αρετές να φυτέψει σ' αυτήν. Όσο όμως προσεκτικός και εργατικός κι αν είναι ο γεωργός μας, χωρίς τη διδασκαλία των θείων Γραφών είναι ανίσχυρος και αδέξιος. Διότι η νομοθεσία των θείων Γραφών δίνει σ' αυτόν σύνεση και δύναμη, και καλές αρετές, σαν μπόλια από τα κλαδιά της, για να τα μπολιάσει στο δένδρο της ανθρώπινης φύσης· δίνει πίστη

στην απιστία, και ελπίδα στην απελπισία, και αγάπη στο μίσος, και γνώση στην άγνοια· προθυμία στην αμέλεια, και δόξα και έπαινο στην αδοξία, αθανασία στη θνητή φύση, και θεία φύση στην ανθρώπινη.

* * *

Αν ποτέ θα θελήσει ο δικός μας γεωργός, από τη θρασύτητά του, να εγκαταλείψει τον διδάσκαλο και σύμβουλό του, εννοώ τις θείες Γραφές, πέφτει σε πλάνη, και σοφίζεται πονηρές σκέψεις, και περιμαζεύει ανόητες συνήθειες, και μπολιάζει στη φύση του αυτά που είναι ξένα για τη φύση του, εννοώ την απιστία και την άγνοια, το μίσος και το φθόνο και την υπερηφάνεια, την κενοδοξία και τη φιλοδοξία και τη γαστριμαργία, τη φιλονεικία και την αντιλογία, και άλλα πολλά τέτοια· όταν δηλαδή εγκαταλείψει τον Νομοθέτη, εγκαταλείπεται απ' αυτόν.

Αν όμως μετανοήσει και καταδικάσει τον εαυτό του, πέφτοντας στα πόδια του Νομοθέτη, και λέγοντας, «Αμάρτησα, σε εγκατέλειψα», την ίδια στιγμή τον δέχεται ο Νομοθέτης με τη φιλανθρωπία του, και του προσφέρει σύνεση και καλή δύναμη για να καλλιεργήσει πάλι για δεύτερη φορά τη γη της φύσης του, να ξεριζώσει από αυτήν τις κακές συνήθειες και να φυτεύσει στη θέση τους τις καλές αρετές.

Αλλά, και στεφάνια του προσφέρει, και επαίνους του χαρίζει. Έτσι, για παράδειγμα: πεινά σύμφωνα με την ανθρώπινη φύση του, όμως κάνει εγκράτεια, διψά, όμως εξίσου κάνει υπομονή, επιθυμεί, όμως ζει με σωφροσύνη, βαρύνεται από τον ύπνο ή ενοχλείται από την απροθυμία να δοξολογήσει τον Δεσπότη, όμως αγρυπνώντας μεταχειρίζεται βία στον εαυτό του για να υμνολογήσει τον Θεό. Και έτσι στεφανώνεται, επειδή νίκησε τη φύση του και απέκτησε τις αρετές.

Από το βιβλίο: Οσίου Εφραίμ του Σύρου Έργα, τ. Α', Εκδόσεις «Το Περιβόλι της Παναγίας», Θεσσαλονίκη 1995, σελ. 136.

Πηγή : <https://www.koinoniaorthodoxias.org/>